

"De nieuwe Schoenaerts worden hoeft niet"

Het Belang van Limburg,

Di. 07 Mei 2013, Pagina 31

GENK - Ze verdelen hun tijd tussen school, repetitielokaal en podium, zitten barstensvol ideeën, mixen ongegeneerd theatergoden als Shakespeare en Büchner met eigen materiaal en maken met hart en ziel theater.

Dit zijn Gökhan Girginol (25), Gorges Ocloo (24) en Naomi Velissariou (28): drie namen waar u meer van gaat horen.

De keuze voor het theater was voor elk van de jonge Genkse theatermakers een persoonlijke noodzaak, maar verre van evident.

"Mijn toekomst was al zo'n beetje vastgelegd", vertelt de half-Griekse Velissariou. "Ik zou in Leuven gaan studeren, en heb toen ineens auditie gedaan. Mijn ouders schrokken, ze hadden hard gewerkt om mij te laten studeren. en dan dit."

De Turkse mijnwerkerszoon Girginol durfde enkel met zijn poëzie naar buiten komen door ze in rapvorm te gieten. "In de cité kom je als gast niet af met je poëzie", zegt hij. "Maar toen ik de Kunstbende won, kon ik het niet meer geheimhouden."

Ook de ouders van Ocloo, die als 12-jarige vanuit Ghana naar België kwam, hadden zich zijn toekomst anders voorgesteld. "Ze wilden dat ik economie of rechten zou studeren. Mijn beslissing om naar het RITS te gaan, kwam dus niet zo goed over." Inmiddels zijn ook zijn ouders bijgedraaid: "Ze zien dat het begint te werken, dat ik de kracht en het talent heb om ervoor te gaan."

Depri Hamlet

Alle drie maken ze op hun eigen manier theater. Girginol streeft naar toegankelijke

stukken met universele waarde, maar schuwt de grote thema's niet. "Mijn voorstelling 'Woyzeck Serdi Faki', een adaptatie van Büchner, schreef ik met een Genkenaar in mijn achterhoofd: ik wilde een verhaal over armoede vertellen zonder het zielig te maken."

Ocloo wil 'de koning en de bedelaar in dezelfde zaal krijgen', en combineert klassiekers met eigen inzichten: zo zet hij in 'Hamlet, a depressed black clown' Shakespeares meesterwerk ongegeneerd naar zijn hand. "Hamlet is gewoon een verwend depressief jongetje: hij zou eens moeten gaan werken!"

Velissariou repeteert momenteel bij de Queeste voor 'De City', de afstudeervoorstelling van Marijke de Kerf, die op het Hasselts theaterfestival Vermaak na Arbeid te zien zal zijn. "Ik wil geen kunst om de kunst maken, maar ook niet te snel toegevingen doen ter wille van een groot publieksbereik."

Koeien koloniseren

Hoewel ze inmiddels allemaal elders wonen, blijven ze begaan met Genk.

"Er is in Limburg zoveel goede omkadering, maar er komt soms geen kat kijken", zegt Velissariou.

Dat beaamt Ocloo: "Voor mij is Genk zoals Detroit: veel industrie, de mensen werken én feesten hard. Maar kunst wordt vaak vergeten. Spijtig."

Girginol, kind van de cité, begrijpt die mentaliteit beter: "De mensen verliezen hun cash en zitten echt niet op een toneeltje te wachten", zegt hij. "Bij mijn volgende project in C-Mine wil ik Genkse jongeren betrekken en hen hun eigen

verhalen laten vertellen. Als ik nu terug in Genk kom, komen ze naar me toe om te zeggen dat ze zelf ook willen spelen."

Ook Velissariou betreft de stad bij haar volgende voorstelling. "Genk is de enige stad in Vlaanderen waar geen dialect meer wordt gesproken, maar een soort pidgintaal op basis van fouten", zegt ze. "'A Tragedy (simplified)', gaat over mijn persoonlijke versie van de Griekse klassieker 'Oresteia', die zich afspeelt in Genk."

Voor zijn volgende project 'Dörfer der Welt' verlaat Ocloo de stad juist: hij koloniseerde een groep koeien (zie HBvL, 9/4/2013 red). "Ik wilde weten hoe het voelt om kolonisator te zijn: ergens binnen te komen en te zeggen: dit is van mij, go fuck yourself."

Genk bluescity

Alle drie branden ze van ambitie.

"Ik wil theater blijven maken en me blijven ontwikkelen", zegt Velissariou: "Ik heb een lange weg afgelegd, maar nu houdt niemand me meer tegen!"

Girginol voelt zich vooral verbonden met zijn geboortestad. "Mijn niche en habitat zijn belangrijk voor mij: ik wil geen Matthias Schoenaerts worden. Ik wil theater bij de mensen brengen en een Genkstad- blues maken. Die is er, maar niemand hoort het nog." Ocloo wil vooral voortgaan zoals hij nu bezig is: "Veel werken maakt mij gelukkig."

Daarnaast vind ik het belangrijk om andere allochtone jongeren te stimuleren door te studeren. Zelf was ik de eerste zwarte jongen op school. Ik wil ervoor zorgen dat er nog veel na mij komen."

'Hamlet, a depressed black clown', op 8/5 om 20.15 in CMine, Genk 'Woyzeck Serdi Faki' op 15/5 om 20.15 in C-Mine, Genk (www.cminecultuurcentrum.be) 'De City', op 6 en 7/6 om 20 en 20.30 op Theaterfestival Vermaak na Arbeid, De Silo, Hasselt (www.dequeeste.be), 'Dörfer der Welt', Gorges Ocloo, 3 tot en met 9 juni, 20.30 uur, Weide Exelgaarden, Heusden- Zolder (www.gorgesocloo.be)

Ielse BROEKSTEEG Christof RUTTEN ■

"Als ik maar geen knuffelallochtoon moet neerzetten"

Het Laatste Nieuws*,

Ma. 27 Apr. 2015, Pagina 49

Hij speelt in de VTM-reeks 'Spitsbroers' de rol van modern Ratje: op het eerste gezicht een vervelende allochtoon, met grote bek en weinig om handen. Maar Genkenaar en multitalent Gökhan Girginol (27) weet als geen ander dat achter zo'n façade vaak een gouden hart zit. Daarom wilde hij zo graag de rol van Ibrahim spelen. "En ik ben geslaagd in mijn opdracht."

Hij is rapper, dichter, schrijver en filosoof. En sinds ruim een maand uiteraard ook Ibrahim - "'Ibi' voor mijn maten" -, de lummel-allochtoon met gouden hart in 'Spitsbroers'. Voor oer-Limburger Gökhan Girginol mogelijk dé uitbraak uit de bronsgroene provincie. "Al een half leven eis ik mijn plekje op. Tot mijn negentiende heb ik op een paar honderd meter van het stadion van Genk gewoond. In een wijk waar veel nationaliteiten samenleven: Turken, Marokkanen, Italianen, Belgen. Niet direct een wijk met een al te beste reputatie, maar wel een warme wijk."

Zijn vader werkte in de mijnen en bij Ford, zijn moeder was huisvrouw en aardbeienplukster. Gökhan belandde via het atheneum op de kunstschool en zo aan het RITCS, waar hij in 2012 afstudeerde. "Toen ik toneel ging spelen, keken mijn vrienden vreemd op. 'Ben je Belg geworden ofzo?', vroegen ze. 'Je bent toch een rapper.' Alsof een Turk enkel kan rappen", lacht Gökhan.

Vraag van 1 miljoen

"Ik ben eigenlijk heel toevallig in deze reeks gerold. Via mijn vriend Joren Seldeslachts,

die de rol van Alan Moerman speelt", vervolgt de Genkenaar. "Ik ken hem van theater. Ik was op weg naar Brussel en stond net aan het station van Genk toen hij me belde. Hij was nog op zoek naar een gast die kon voetballen, van een andere origine was en dat typische taaltje machtig was. Ik heb mijn trein naar Brussel toen laten schieten en ben gaan praten."

"Voor mij was alles goed, zolang ik maar geen knuffelallochtoon moest neerzetten. Dan zou ik wel iemand anders gezocht hebben die dat beter kan spelen. Ik coach in Genk immers ook jongeren in theater. Maar de makers van 'Spitsbroers' wilden absoluut met mij werken. Toen ik het script las, begreep ik ook waarom. Het was op mijn lijf geschreven. De vraag van 1 miljoen was echter of ik die rol wel wilde spelen. Na de auditie heb ik wel mijn baard moeten afscheren om er jonger uit te zien en dan hebben we met z'n allen beslist om ervoor te gaan."

Schoppen tegen clichés

"Waarom ik twijfelde? Ibrahim is op het eerste gezicht een cliché-allochtoon, maar als je wat verder kijkt, zie je dat hij ook tegen veel clichés schopt. Precies dat vond ik interessant. Ik vond het een geweldige uitdaging om geen karikatuur neer te zetten, maar een typische jongen uit Genk,

zoals er hier zoveel rondlopen. Er kan en mag niet met hem worden gelachen, daar wilde ik mij helemaal voor smijten. Ik wilde de schoonheid in hem laten zien. En dat is gelukt, zoals doorheen de reeks duidelijk zal worden."

"Wat ik zo schoon vind aan Ibrahim, is dat hij vrede heeft met zijn situatie, dat hij anderen alles gunt. Hij leeft op zijn eigen wolk, heeft zijn eigen vocabulaire, zijn eigen hondje. Het blijft altijd wat hangen tussen opgefokt en licht. Het imago is een straatcrimineeltje maar het hart is van goud. Een flauwe plezante, een groot bakkes. Geen pitbull, wel een banale teckel. Dat constant balanceren tussen die uitersten, daar heb ik hard aan moeten werken. Maar het is gelukt."

Buitenbeentje

"Ik heb zelf ook wel wat met voetbal, ja. Zelf gesjot: Turk Strangers, Zwartberg,

Euro-Afro... Allemaal gedaan", lacht Gökhan. "Al wist ik heel snel dat ik geen voetballer zou worden. Ik ging kijken om van het theatrale te genieten. Derde, vierde provinciale. De ambiance in de kantines. Maar terwijl al mijn vrienden voetbalden en boksten, schreef ik stiekem gedichten op mijn kamer, werkte ik aan rapmuziek. Een buitenbeentje, zeg maar, al mocht niemand dat weten. In het begin heb ik veel tegenwerking gehad. Maar als je met je kop in de kranten staat en op tv komt, dan gaat de gemeenschap waar je uitkomt je knuffelen en word je een voorbeeld. Allochtone jongeren komen nu aan mij vragen hoe ze acteur kunnen worden. Dat is mijn grootste geluk."

VTM, 21.45 uur SPITSBROERS

MARK COENEGRACHT ■

"Tonen wat wij kunnen"

Het Belang van Limburg,

Do. 31 Okt. 2013, Pagina 45

GENK - Samen met 26 onervaren Genkenaars van Turkse en Marokkaanse origine werkte theatermaker Gökhan *Girginol* (25) maandenlang aan 'Herzaman', een voorstelling over 50 jaar migratie naar Genk. "Ons verhaal moet meer dan ooit verteld worden."

"In deze voorstelling willen wij het verhaal van onze migratie zélf vertellen", legt *Girginol* het concept van 'Herzaman', Turks voor 'Altijd' uit. "Te vaak is ons verhaal negatief afgeschilderd, zeker in de media. Daarom is het tijd om zelf aan het woord te komen, want we hebben véél te vertellen." *Girginol* kijkt niet alleen terug, maar vooral vooruit: wat heeft Genk nog te bieden aan wat een verloren generatie dreigt te worden? "Bij de mijnsluiting vielen er doden, de sluiting van Ford gaat gepaard met bier, friet en muziek", zegt hij. "We zijn softer geworden, terwijl de situatie erger is: er is nu géén alternatief. Waar is het engagement van vroeger?"

Genks ghettoverhaal

"Het gebrek aan vooruitgang is stuitend", zegt *Girginol*, die ter voorbereiding de Genkse stadsarchieven indook en gesprekken voerde met oud-mijnwerkers. "Mijn ouders spreken beter Nederlands dan de jongeren van nu omdat er veel minder contact dan vroeger is tussen de verschillende groepen. Nu is het ieder voor zich en weten de jongeren niet meer waar ze terecht kunnen. Zo gaat enorm veel talent verloren." Potentieel dat *Girginol* via zijn voorstelling wil aanboren: "Ik wil laten zien wat deze jongeren kunnen. Ik wil solidariteit opwekken: zij mogen zich niet zomaar laten afschrijven! Dit is meer

dan een Genks ghettoverhaal: het is een universeel verhaal, waar velen zich in zullen herkennen." Voor 'Herzaman' werkte *Girginol*

voor het eerst samen aan een productie met ongeschoolde acteurs. "Dat was echt een verademing", zegt hij. "Ik besef nu dat ik te lang gewerkt heb met grote ego's." Op zoek naar migratiejongeren van de derde en vierde generatie doopte hij zijn atelier om tot 'Disco Waterschei' en liet hij jeugdhuizen en scholen weten waar hij mee bezig was. "Het is fantastisch om te zien wat voor een transformatie de jongeren hier doormaken", glimt hij. "Ze voelen zich vrij, kunnen zich ontplooiën en beginnen mogelijkheden voor zichzelf te zien. Wij geven hen zelfvertrouwen.

Is 'Herzaman' dan zowel een artistiek als een sociaal project? "Het is een sociaal-artistiek project, maar het mag niet als iets tijdelijks behandeld worden", zegt *Girginol* fel. "Wat wij nu met deze jongeren bereikt hebben, mag niet verloren gaan. Daarvoor is continuïteit nodig: voldoende middelen en mensen die deze jongeren helpen zich verder te ontplooiën." *Girginol* is daar binnenkort, hoe zeer hij zelf ook zou willen, niet meer de juiste man voor: "Ik moet ook aan mijn eigen carrière denken", zegt hij. Met een rol in de VRT-serie 'De Ridder' en volgend jaar een hoofdrol in een boekverfilming, staat hij op doorbreken. "Maar ik zal altijd terug naar Genk komen. Mijn hart laat het niet toe om hier weg te gaan." Ielse BROEKSTEEG 'Herzaman', op 3/11 om 20.15 uur in C-Mine cultuurcentrum, Genk. (5 euro, www.c-minecultuurcentrum.be).

'Ik zou een goede Daens zijn'

De Morgen,

Vr. 11 Sep. 2015, Pagina 22

In Robin Hassan Hood brengt Gökhan Girginol (27) gevestigde acteurs en zijn vrienden uit de Genkse cité samen op één podium. 'Waarom? Verkeerde vraag. Waarom niet?'

Gökhan *Girginol* rapt en schrijft poëzie. Combineert een oorbel met een stijlvol smokingvestje. Citeert Shakespeare, maar evengoed plat cités. "Wamake, wash ge bezig?" Hij groeide op tussen de arbeidershuisjes in het Genkse Waterschei en ging naar een chique, burgerlijke school. "Iedereen wil me al mijn hele leven indelen in een van die twee werelden. Maar ik wil niet kiezen. Ik hoor overal thuis."

Dus brengt de jonge theatermaker/acteur zijn werelden samen op één podium. In zijn voorstelling Robin Hassan Hood spelen theatercoryfeeën als Willy Thomas naast Soefiane, Khalid en Receb. Om te tonen dat zoiets eigenlijk eerder regel dan uitzondering zou moeten zijn. "In de wereld, en dus ook in het theater, plaatst men iedereen nog altijd in hokjes volgens hun afkomst, voorkeur, kleur. Belachelijk. Waarom zouden ballet en breakdance niet samengaan?"

Veel jongeren willen wel theater spelen en zien, zegt hij, maar durven niet. "Het begint al bij de ingang van de grote theaterhuizen. Die deur stoort. Dat is een drempel. Zet die toch open! Misschien wandelt iemand er dan wel door."

2015 wordt het jaar van Gökhan *Girginol*. Hij speelde *Ibi* in de VTM-reeks *Spitsbroers*, doet mee in *Voor wat hoort wat* op Eén en de *Dimitri Verhulst-*

filmbewerking *Problemski Hotel* en staat met Robin Hassan Hood eerst in *C-Mine* in

Genk en daarna in de grote zaal in de KVS. Na tien minuten interview weet je het al: dit is een kerel om in het oog te houden. Hij praat bevlogen, bijna overdreven enthousiast, zonder een moment hoogdravend of belerend te klinken. Met dank aan zijn sappig accent en geestige oneliners.

"Op school hing ik constant de clown uit. In het atheneum werd ik meteen gelabeld als crapuul, een drugsdealer. Omdat ik een leren jas en een fake Dolce & Gabbana-petje droeg. Als de leerkracht vroeg waar ik dat vandaan had zei ik: 'Ge kent mij toch, ik doe zaken.' Voor de grap, maar ik mocht het gaan uitleggen bij de directeur."

Zijn vader, die van Turkije naar België verhuisde toen hij één jaar oud was, wist lang niet wat hij met zijn zoon moest aanvangen. "Hij heeft van alles geprobeerd, legde me onder een auto om mij te leren sleutelen. Maar ik was eigenzinnig. Vroeg hij sleutel 8, dan gaf ik sleutel 9. Moest een kabel links, dan legde ik die expres rechts. Ik heb veel respect voor mijn vader, die eerst in de mijn en daarna bij Ford werkte, maar ik wist al snel: ik kan nooit mijn vader zijn."

Alles viel pas op zijn plek toen een medewerker van het lokale cultuurcentrum hem aanraadde om kunstschool te volgen. "Tot dan was ik vooral bezig met rappen. Gedichten schreef ik stiekem omdat ik dacht dat het niet stoer was. Na mijn eerste theatervoorstelling kreeg ik bloemen. Een onbeschrijfelijk gevoel. Opeens bestond ik.

Van de kosmos moest ik dit blijkbaar doen."

Al was dat niet zo evident. "Als je als eerste in je omgeving een nieuw pad bewandelt, word je altijd gestenigd. Dat is gewoon zo. Maar tegenwind maakt je net sterker. Als vrienden of familie vroegen: 'Gij theater? ben je gek geworden?', antwoordde ik gewoon met: 'Ja, ik ben gek geworden'. Dat maakt alles veel eenvoudiger."

Nu wil hij voor andere creatieve jongeren een brug of gids zijn, zonder dat hij per se die termen wil gebruiken. "Ik had dat zelf niet toen ik begon, ik had enkel mijn zotte kop. Er zijn kansen en initiatieven, maar jongeren vinden die niet altijd. Dus breng ik ze gewoon naar hen toe."

Maar noem Robin Hassan Hood geen sociaal-artistiek project. Evenmin is het een bewerking van het klassieke Robin Hood-verhaal. "Ik gebruik enkel het skelet van Robin Hood: een wereld van regeren en geregeerd worden. Maar ik wil vooral laten zien dat het tegenovergestelde bestaat: een wereld zonder hokjes, één van harmonie."

Klinkt tamelijk naïef, maar *Girginol* ziet dat anders. Als hij het ziet, is het mogelijk. "En ik zie die gevestigde acteurs nu met mijn eigen ogen naast jongens uit de cité. Dus het kan. Noem het eerder kinderlijk dan naïef. De kracht van verbeelding. Voor dit stuk ben ik ook naar Nepal geweest, net omdat daar zoveel verschillende achtergronden samenleven. Twee weken zat ik alleen op een berg met sjamanen die een totaal andere taal spraken, maar we verstonden elkaar heel goed. Waarom kan dat hier dan niet?"

Hij vertelt liever een positief gemeenschaps- en familieverhaal, zegt hij, dan "altijd een boze muil op te zetten. Ik kan gefrustreerd rondlopen, maar dat zou energieverlies zijn. Dan creëer ik liever. Ik ben een krijger: als ik iets wil, ga ik ervoor."

Kut-Marokkaantje

Niet dat de acteur/theatermaker geen problemen durft te benoemen. Integendeel. "De dingen zijn dan wel al verbeterd, er is nog altijd sprake van typecasting. Mijn mailbox bulkt van de aanbiedingen om een 'kut-Marokkaantje' te spelen, ook al ben ik Turks van origine. Ik weiger heel veel, en als ik in de rol van Ibi of Kemal kruip, probeer ik net te spelen met die clichés. Want mijn vrienden vinden het cool dat er iemand op tv spreekt zoals zij, maar net diegene is die géén auto's pikt."

Maar stiekem hoopt hij dat ze hem ooit voor de rol van priester vragen als er een bewerking van Daens wordt opgevoerd. "Geen grap, ik zou een hele goede Daens neerzetten. Waarom altijd zo rasgericht? Voor de ene ben ik 'niet Turks genoeg' met mijn blauwe ogen en gebrek aan dikke snor, voor de andere ben ik een allochtoon. Zo voel ik me dus niet. Tegenwoordig zeg ik gewoon: 'Ik ben een indiaan, ik hoor overal thuis'."

Robin Hassan Hood speelt vandaag en morgen in C-Mine in Genk, en van 14 t.e.m. 16 januari in de KVS in Brussel. www.c-minecultuurcentrum.be en www.kvs.be

KIM VAN DE PERRE ■

"ik was altijd die rare vogel"

Het Belang van Limburg/Sjiek,

Za. 02 Mei 2015, Pagina 10

"Als de fotograaf naar mij luistert, dan hebben we World Press-materiaal. "Of: "Een stylist? Je weet toch dat ik mijn eigen stylist ben?" Genkenaar Gökhan *Girginol* (26), die momenteel als Ibi in het VTM-programma 'Spitsbroers' de Genkse citétaal rijkelijk rondstroot, wéét wat hij wil en laat zich niet zomaar in een hokje stoppen. "Je zou toch voor minder kwaad worden als ze je opbellen om gewoon een Turk te spelen. En dan nog liefst eentje met een zwarte snor die kebab eet. Waarom heb ik dan al die diploma's? Daarvoor zijn ze bij mij aan het verkeerde adres."

DOOR SILVY VAN SON FOTO'S LUC DAELEMANS

Afspreken met Gökhan - mét zijn vertrouwde baardje - doen we in de schaduw van de overgebleven schachtbokken in C-mine, de voormalige mijnsite van Winterslag waar ook zijn grootvader en vader jaren in de mijn hebben gewerkt. "Na de sluiting van de mijnen keerden mijn grootouders terug naar Turkije. Mijn ouders bleven hier, hopen op een comfortabel leven in België." Ook voor Gökhan zelf is de oude mijnsite nu een werkplek, want hij maakte hier al enkele keren furore met theaterproducties van zijn hand. C-mine is de plek waar het voor Gökhan uiteindelijk allemaal begon. "Ik vind het best speciaal dat mijn grootvaders en vaders werkplek nu ook voor een deel de mijne is geworden. De steenkoolmijnen hadden hun charmes én hun gevaren, en zo is dat in mijn job ook het geval. Dan sta je op de filmset, dan in een televisiestudio en dan op het theater. Dat is niet altijd even

simpel, maar ik kan ermee leven. Ik ben een vogel, dus ik vlieg ver."

Ben jij dan iemand die uit zijn koffer leeft?

"Ik leef zoals ik hier vandaag ben aangekomen, ja (Gökhan bracht voor de covershoot zijn eigen kleren en juwelen mee in een groot koffer, red.). Mijn ene grootvader is in Roemenië geboren, de andere is een Turk met Bulgaarse roots, mijn grootmoeder is een Turkse uit Griekenland en ik ben in Genk geboren. Tja, waar hoor je dan precies bij? Ik zeg altijd dat ik een indiaan ben. Een indiaan met Genkse, Brusselse (Gökhan studeerde in onze hoofdstad en heeft er ook een appartement, red.) en Turkse roots. Ik voel me gewoon overal thuis, ik ben een nomade der wegen"

Je verblijft vaak in Brussel voor je werk in de Koninklijke Vlaamse Schouwburg. Kom je nog veel in Waterschei, de Genkse wijk waar je opgroeide?

"Absoluut, de laatste tijd ben ik zelfs meer bij mijn ouders in Genk dan in Brussel. Het huis van mijn moeder en vader is toch groot genoeg. Ze hadden waarschijnlijk gedacht dat ik later bij hen kwam inwonen met mijn vrouw of zo. (lacht) Maar in Genk hangt er iets mysterieus en iets poëtisch, dat heb ik als kind ook altijd gevoeld. Ik was vroeger best een kind aan de zijlijn, mijn ouders hebben het moeilijk gehad met mij. Als ik iets in mijn hoofd had, dan moest dat absoluut gebeuren. Als ik zei dat ik zou weggaan, dééd ik dat ook echt. Ik ging dan zoals in de tekenfilms met een zak op een stok rondzwerven. Of

die keer dat we in Istanbul waren en ik tegen mijn ouders zei dat ik naar een vriend ging die twee straten verder woonde, maar aan het eind van de dag had ik uiteindelijk heel Istanbul gezien. Ik heb weinig angst. Ik ben elke dag bezig met het bevechten van mijn angsten en ik merk ook dat mijn angstniveau ondertussen ergens anders ligt"

Hoe gingen de kinderen uit Waterschei om met je eigenzinnige karakter?

"Ze vonden me een buitenaards wezen. Toen mijn talent nog niet geopenbaard was, dachten ze dat er iets aan me scheelde. In hun ogen was ik een rare vogel, een excentriekeling, iemand die altijd uit de toon viel. Maar men heeft ook altijd van me gezegd dat ik écht ben en daar ben ik nog het meest blij mee. Ikzelf kan dat alleen maar bevestigen: alles wat ik doe, moet vertrekken vanuit een echtheid. Ik hou niet van te veel poespas. Je ziet het als iets té afgeborsteld is en dat heb je bij mij niet."

Vond je het erg dat ze je zo bekeken?

"Als kind was dat niet altijd even makkelijk, maar eigenlijk hoopte ik al op mijn achtste dat ik later verhalen ging vertellen en daar ooit roem mee ging maken. Ook op school vonden de leerkrachten dat ik goede opstellen schreef en dat ik het goed kon uitleggen. Mijn ouders hebben vaak te horen gekregen dat ik te veel energie en fantasie zou hebben, maar fantasie heeft toch geen eindpunt? Dat verkondigen, heeft er altijd ingezet en zie, nu is het mijn werk."

Hoe reageren die mensen uit je buurt nu je op televisie komt?

"Of ze zijn ontzettend tevreden of ze kijken met een half oog naar beneden. Had ik dat maar zien aankomen, zie ik ze dan denken. Maar ze zijn trots op mij, trots omdat ik van Genk ben of trots omdat ik

uit de Turkse gemeenschap kom of trots omdat ze het fijn vinden dat de authentieke cité wordt getoond. Er wordt natuurlijk hier en daar wat overdreven wat mijn personage Ibi betreft, maar er blijft een echtheid. Ik heb daar ook over moeten waken."

Gaat het zo ver dat ze je als rolmodel zien?

"Misschien wel. In onze buurt hebben we namelijk nooit echt een rolmodel gehad. We hadden wel breakdancers en rappers, maar geen theatermakers of acteurs. Ik zocht een uitlaatklep voor mijn expressies en ik heb die dan aanvankelijk ook gevonden in het rappen. Het schrijven maakte me toen al gelukkig. Toen ik op mijn zeventiende al rappend besloot deel te nemen aan een auditie, onderbraken ze me al snel. Ze hadden helemaal geen rapper nodig, wel een acteur. Oh, maar dat kan ik ook, geef die tekst maar hier. Ik wist natuurlijk niet of ik het wel zou kunnen, ik wist wél dat ik een entertainer was. Als voetballer hield ik bijvoorbeeld meer van het spektakel dan van het spel zelf. Ik riep naar de scheidsrechter en hing de plezante uit in de douches. Enfin, ik kreeg uiteindelijk de rol en belandde op de planken. Toen we na die eerste voorstelling het applaus in ontvangst namen, merkte ik: ik word hier echt gehoord. Hier hoef ik niet te roepen om gehoord te worden. Dit wordt het."

En vanaf toen heb je je hele leven omgegooid?

"Klopt. Ik ben toen overgeschakeld naar de kunstschool in Hasselt en wou daarna heel graag aan de opleiding theaterkunsten beginnen. Ik slaagde uiteindelijk voor de toelatingsproeven in Gent én Brussel. Ik kon dan toch wel iets, blijkbaar. Maar hoe moest ik dit flikken? Niemand die me is voorgedaan en dus ook niemand die me kon helpen. Mijn moeder zei altijd: De eersten op de weg worden altijd als eerste

gestenigd. En zo voelde ik het ook aan: ik was een weg aan het vrijmaken voor mezelf, maar waarschijnlijk ook voor mensen die nog zouden volgen. Ik had gewoonweg geen plan. Mijn ouders wilden wel helpen maar ze konden niet. De theaterwereld ligt heel ver af van de meeste arbeidersgezinnen."

Die zorgen bleken achteraf onnodig, want je legde je studietraject een jaar sneller af en van de 23 theaterstudenten behaalde je als enige je master. Mét onderscheiding.

"Ja, maar dat eerste half jaar na mijn studies was heel pijnlijk. Ik heb op plaatsen geleefd waar ik nooit van had gedacht dat ik er zou leven. Ik was alleen in onze grote hoofdstad en dat was niet makkelijk, want ik vond geen werk. Ik heb zelfs nog even in een kebabzaak gewerkt om een centje bij te verdienen. Ik schaam me daar niet voor, maar ik had het op dat moment niet zien aankomen. Ik had net mijn studie met succes afgerond."

Waarom ben je in die periode niet thuis gaan wonen?

"Ik wilde dat niet. Ik dacht dat ik een missie was begonnen die ik moest afmaken. Ik had me voorgenomen om op mijn eigen benen te staan en wou niet toegeven. De aanbieding van C-mine om hier een jaar te komen werken kwam na dat half jaar als geroepen. Sindsdien ben ik altijd bezig geweest. Ik werd opgepikt door het KVS in Brussel, gaf workshops, kreeg een rol in de serie De Ridder. maar door dat moeilijke, eerste half jaar heb ik waarschijnlijk niet die angsten waarover we het daarstraks hadden. De enige angst die ik soms heb, is de angst om mijn ouders te verliezen. Mijn vader is nog maar 53 en heeft al een herseninfarct gehad. Daarom ook dat ik zo veel mogelijk in Genk wil zijn, je weet maar nooit."

Zij zijn waarschijnlijk apetrots dat hun zoon schittert in een serie opgenomen in Genk?

"Zeker weten, ze zijn héél trots. Logisch ook, want al hun Genkse vrienden en vriendinnen kijken ook mee en die weten nu eindelijk wat Gökhan *Girginol* doet. Vroeger hebben mijn ouders vaak de vraag gekregen waar hun zoon voortdurend mee bezig was, wat hij deed voor de kost. Voor hen is het denk ik een opluchting dat dat nu duidelijk is. Eigenlijk ben ik al tien jaar bezig hoor, maar ik heb me vooral beziggehouden met theater. Nu heb ik een grotere spreekbuis: de televisie. Toen Joren Seldeslachts (één van de twee hoofdrolspelers in 'Spitsbroers', red.) me vorig jaar opbelde om auditie te komen doen, was ik eerst niet zeker. Mijn baard afdoen? Daar had ik weinig zin in. Ik wilde eerst één van de gastjes in de cité verpatsen aan hen - er stonden er genoeg te springen - maar ze wilden me toch zelfs eerst eens aan het werk zien. Uiteindelijk voelde ik dat ik er klaar voor was en als ik er zelf klaar voor ben, dan is het universum ook klaar voor mij."

Was je ook klaar voor de extra aandacht die je er gratis verkrijgt?

"Het is te gek voor woorden, maar het heeft nog zijn charmes. Tienduizenden mensen kijken naar fragmenten met Ibrahim en op Facebook bestaat er een pagina Die Marokkaan uit Spitsbroers is grappig - ik ben voor alle duidelijkheid een Turk, maar kom - en die heeft meer dan vierduizend likes. Dat vind ik echt zot. Ik zei gisteren nog tegen iemand dat het wennen is. Plots willen een heleboel mensen een selfie met mij en dan denk ik: Dat hoeft toch niet? Vorig jaar was dat toch ook niet? Ik wil wél nog even zeggen dat ik mezelf die citétaal absoluut niet wil toe-eigenen. Op dit moment ben ik de persoon die dat erfgoed verder draagt, maar ik ben zeker niet de bedenker."

Hoeveel van jezelf zit er precies in Ibrahim?

"Ibi is vaak honderd procent mezelf, maar met sommige dingen heb ik dan ook weer helemaal niets te maken. Zoals bijvoorbeeld dat hoge stemmetje van Ibi: dat moet omdat ik iemand moet spelen van achttien jaar. De vrouwen toefluiten, dat deed ik vroeger soms wel. Maar momenteel focus ik me enkel op mijn werk."

Tijdens de shoot kon je nochtans je bewondering voor de passerende vrouwen moeilijk verbergen.

"Ach, dat is maar om te spelen. De vrouwelijke aandacht is toegenomen, maar ik kan daar doorkijken. Een zinnetje in een nummer van The Opposites omschrijft dat perfect: omringd door chicks die willen hangen voor de fame. Het is gewoon heel erg duidelijk wie gewoon wil kennismaken en wie plots na tien jaar een kop koffie wil drinken. Eerlijk? Ik heb liever dat die laatsten me gewoon niets laten weten, dan kan ik tenminste doorwerken."

Op je achtste ben je erin geslaagd om je toekomst correct te voorspellen, dus haal die glazen bol nog maar eens boven: waar sta je over tien jaar?

"Waarschijnlijk gaat er een goede balans zijn tussen mijn menselijke taak - het onderwijzen, een eigen school waar ik jongeren begeleid in kunst - en mijn professionele loopbaan. Ik zou echt ongelukkig

zijn als ik me alleen maar kon richten op mijn carrière. Ik begeleid nu al jongeren in Disco Waterschei, mijn eigen atelier."

Waar mogen we je binnenkort nog in zien opduiken?

"In Voor Wat Hoort Wat - een zesdelige miniserie voor Eén - speel ik een verstrooide straatjongen Kemal. In de verfilming van Problemski Hotel van Dimitri Verhulst speel ik een vluchteling, en in mei sta ik met soloshow Getto Cabaret hier in de C-mine. Vanaf september loopt hier Robin Hassan Hood, het stuk dat ik regisseer en waarvoor ik pas nieuwe inspiratie ben gaan halen in Nepal."

Welke rol zou er op dit moment zo uit de hemel mogen vallen van jou?

"Mijn ideale rol zou bijvoorbeeld een autist zijn, die dan misschien van Turkse origine zou zijn. Snap je wat ik bedoel? De essentie zou dan het autisme zijn en niet mijn afkomst. Je zou soms voor minder kwaad worden wanneer je ze opbellen omdat ze specifiek naar een Turk vragen. Waarom heb ik dan eigenlijk toneelschool gedaan en waarom heb ik al die diploma's? Gewoon om een Turk te zijn? En dan nog liefst eentje met een zwarte snor en zwarte haren die tegelijkertijd ook nog eens kebab eet. Daarvoor zijn ze bij mij aan het verkeerde adres. Ik wil dat ze me gewoon bekijken als mens en artiest. We zijn ondertussen al in 2015 aanbeland, toch? Nederland staat daar al veel verder in dan België, maar hoe meer wij dat zelf een halt gaan toeroepen, hoe meer kwaliteit er gaat komen. Daarom dat ik zelf scenario's aan het schrijven en aan het draaien ben met de mannen van VIDSKI, het videobedrijf dat mijn vrienden hebben opgestart. Ik voel het: er is hier in Waterschei van alles gaande. Wij wachten niet meer totdat de kansen zomaar uit de lucht komen vallen."

Gökhan Girginol: 'Theater is meer dan acteren'

Bruzz,

Vr 08 Jan. 2016

In zijn eerste eigen grote KVS-project evoceert de Genkse theatermaker Gökhan Girginol de brute kracht van het creatieve leven dat hij opzocht in de mijnwerkerscité waar hij opgroeide, en dat hij later ook terugvond in andere gemeenschappen in de marge.

Gökhan Girginol studeerde drie jaar geleden af als theatermaker aan het RITCS en rolde daarna meteen van het ene project in het andere. Hij speelt een van de hoofdrollen in de film *Problemski Hotel* van Manu Riche, had een belangrijke rol in de VTM-serie *Spitsbroers* en maakte, naar aanleiding van vijftig jaar Turkse migratie, met de bewoners van de mijncités in zijn geboortestad Genk het grootschalige theaterproject *Herzaman*. Enkele onervaren jonge kunstenaars die daaraan meewerkten, dragen ook bij aan de nieuwe theaterproductie *Robin Hassan Hood*, waarin Girginol op een heel beeldende manier de sfeer van het creatieve leven in de marge schetst.

Als we hem spreken, heeft Girginol pas een workshop voor het jongerenproject Transfo-Collect gegeven in GC De Kriekelaar. "Transfo-Collect organiseert toneelateliers voor Brusselse jongeren, in de hoop dat ze daarna op de een of andere manier hun weg in het theater vinden," legt hij uit. "Het RITCS en De Kriekelaar namen het initiatief omdat niet alle Brusselse jongeren de weg naar de toneelscholen vinden, of een plek hebben om zich op langere termijn te ontwikkelen. Het is geen school, maar een soort werkplaats die professioneel structuur biedt en toonmomenten mogelijk maakt."

Mooi dat je je als jonge maker ook al bezighoudt met lesgeven.

Gökhan Girginol: Voor mij is dat niet lesgeven. Het is kennis verspreiden en daar zelf ook wijzer van worden. Voor er in mijn leven sprake was van kunst of theater, was ik altijd al bezig met mensen samen te brengen om samen dingen te creëren. Mijn grootvader en mijn vader waren mijnwerkers, en ik ben geboren in 1988, het jaar waarin de mijnen bij ons zijn gesloten. Ik heb dus wel wat meegekregen van de solidariteit die er toen heerste. Het huis zat altijd vol met vrienden en burens, kinderen mochten buiten spelen zonder dat hun ouders paranoïde werden, het gebeurde geregeld dat je eten kreeg en ging slapen bij de burens om dan 's anderendaags terug naar huis te komen. Ik denk nog wel eens met nostalgie terug aan die tijd, maar dat collectieve gaat ook goed samen met theater maken. Ik was amper uit de humaniora of ik regisseerde al gastjes in een buurthuis. Voor mij is theater meer dan gewoon wat kunst maken en acteren. Ik vind de ziel belangrijk. Dat zie je ook in de vorm van de dingen die we maken. Het is geen repertoire. Ik wil samen iets vertellen en probeer dat op een universele manier te doen.

De kunsthumaniora waren jouw spreekwoordelijke redding. Hoewel je pa sceptisch was, ben je daar uiteindelijk thuisgekomen.

Girginol: Ik had al zoveel uitgeprobeerd dat ik ongeloofwaardig was geworden. Maar wat ik tot dan had kunnen

uitproberen, was heel beperkt, hoogstens het beste van het slechtste. Als ik zei dat ik muziek wilde spelen, dan moest ik mijn plan trekken met die gitaar die toevallig thuis stond, begrijp je? Mijn pa wilde me na enkele verpeste kansen de bouw in sturen, maar mijn passie lag bij zelfexpressie: schrijven, muziek maken, discussiëren, een groot bakkes opzetten... zolang er maar iets bewoog. Toen ik hoorde dat dat in de kunsthumaniora mogelijk was, kwam mijn motivatie terug. Ik ben nooit meer blijven zitten en op het RITCS haalde ik twee keer onderscheiding. Voordien werd ik weleens als een zot afgeschilderd. Ik had me die rol ook eigen gemaakt omdat ik me zo meer kon permitteren. Maar je mag nooit iemand onderschatten of vastzetten in een rol. Ik zat anders in elkaar en moest mijn plek vinden.

Ook op het RITCS had je het niet makkelijk.

Girginol: Het was een zware studie. Mijn pa raakte ook opeens verlamd, en ik heb toen een jaar na mijn studie in een kraakpand aan de Kruidtuin gewoond. Maar ik had er veel voor over. Mensen die me zagen spelen in Spitsbroers dachten dat ze mij rechtstreeks van de straat hadden geplukt. Maar achter die rol zat een hele opleiding en een lang nomadenverhaal.

Wat was het uitgangspunt voor *Robin Hassan Hood*?

Girginol: Ik wilde niet het verhaal van Robin Hood vertellen. Ik vond het skelet geschikt als vertrekpunt voor een stuk in de

beeldende taal die ik had ontwikkeld met Woyzeck Serdi Faki, *Herzaman* en tijdens mijn opleiding aan het RITCS. In het levensverhaal van de verstotenen, de paria's of de vrijbuiters van Sherwood Forest, herkende ik mijzelf, vandaar die woordspeling. Robin wordt Hassan, en de "hood", dat zijn de getto's, de cités, de achterbuurten waar ik vandaan kom en waar ik altijd weer in beland – of ik nu in Genk, Brussel, Istanbul of Nepal ben. Ook in Nepal heb ik de slums bezocht, waar verschillende gemeenschappen moeten zien samen te leven en creatief moeten zijn met het weinige dat ze hebben. Creatief zijn behoort daar tot het gemeenschappelijke erfgoed. Zelf speelgoed maken bijvoorbeeld – de poëzie daarvan spreekt me heel erg aan. Onze voorstelling is een beeldenstorm van oerbeelden die de sfeer van zo'n universele "hood" neerzet. We hebben daarvoor met mijn vrienden van Vidski gefilmd op verschillende plaatsen met een tijdloos karakter in Genk, en die beelden laten we samenkomen of botsen met de toneelbeelden. Op het podium staan Recep Yagizoglu, een oudere acteur, danser Mohamed Boujarra en acteur Soufiane Chilah, die recent nog in Black heeft gespeeld. Ikbal Muhammet is een soefizanger, en onze coach, Willy Thomas, spreekt live slogans uit en werkt vooral langs de zijlijn mee aan de voorstelling. Ik doe de inleiding en heb dus als een zwerver verschillende bronnen aangeboord en daarbij geen negatieve of positieve oordelen uitgesproken, maar ook niets verbloemd.

Boven op de zandhoop

Zuiderlucht

Ma 12 Dec. 2016

Gökhan Girginol groeide op in de schaduw van de Genkse mijnterrils, de cité is onlosmakelijk verbonden met wie hij is en wat hij doet. Girginol brak door met rollen in de misdaadreeks *De Ridder* en de film *Problemski Hotel*. Hilde Neven laat hem aan het woord in zijn eigen melodieuze, rijke taal. “Toen ik stopte met twijfelen, lukte het wél.”

Enigszins aarzelend wacht ik Gökhan Girginol op bij het Genkse cultuurcentrum van C-mine, de voormalige mijnsite Winterslag. Aarzelend, omdat lang onzeker was of het wel zou lukken, de vrije momenten in zijn agenda zijn schaars. Vervolgens bleek een geblutst voorhoofd roet in het eten te willen gooien. “Rennend tegen een tak gebotst. Ik had al lang geen pijn meer gevoeld, eigenlijk deed dat nog weleens deugd, al was het natuurlijk niet met opzet,” zal hij daar later over zeggen.

Bij een kop thee vraagt Gökhan (Genk, 1988) om hier niet het ‘Interview met de Turkse acteur’ van te maken. “Ik heb soms het gevoel dat anderen veel meer met mijn afkomst bezig zijn dan ik zelf. Dat is zo beperkend. Zoveel telefoontjes ik al heb gekregen met de vraag ‘Kan je auditie komen doen? We hebben een Turk nodig’, dat wil je niet weten.” Zijn standaardantwoord? “Zoek je een Turk? Ga dan maar naar de dichtstbijzijnde kebabzaak.”

Toch wordt hij vaak naar voren geschoven als spreekbuis voor andere culturen. “Alles wat je meemaakt, heb je op de ene of andere manier aangetrokken. Dat anderen me als een rolmodel of als een spreekbuis zien, is prima. Zolang ik maar trouw kan blijven aan mezelf. Maar ik wil geen merk worden, en al zeker geen reddende

allochtoon van dienst. Ik wil een rolmodel kunnen zijn voor de gastjes uit de wijk waar ik vroeger woonde, maar waarom ook niet van een Jan of Jozef uit West-Vlaanderen?”

Toen hij zelf ook zo’n gastje was in die wijk, hier even verderop, in Waterschei, droomde hij er toen al van om acteur of regisseur te worden? “Zolang ik me kan herinneren, voel ik een soort verbondenheid met de wereld. Ik ben een zoon van Turkse migranten, dus heb uiteraard altijd wel een sterke verbondenheid met Turkije gevoeld, maar dat gevoel ging veel verder. Een soort nomade voelde ik me, een indiaan. Al kan je daar als kind natuurlijk moeilijk de vinger op leggen. Ik zie mezelf als achtjarige nog op het pleintje in onze cité in Waterschei zitten, dat vroeger de veelbetekenende naam Leegte of Boşluk droeg. Je had er niets dan een grote zandhoop, een miniterril. Daar, bovenop die zandhoop, zat ik. Daar voelde ik me deel uitmaken van een groter geheel. Dat hadden mijn ouders misschien wel kunnen vermoeden toen ze me Gökhan noemden. Het betekent heerser van het heelal, van het universum (glimlacht). Ik wist dat ik iets te vertellen had en pikte verhalen op van de mensen om me heen die mij raakten. De plaats waar ik woonde, een smeltkroes van allerlei zuiderse nationaliteiten, was natuurlijk een erg rijke voedingsbodem. Hoe wist ik nog niet, maar ik voelde wel dat ik een brug wilde slaan naar andere mensen en talen, verbinding met hen wilde maken door te delen wat ik beleefde.”

Hoewel het gezin in een Genkse cité woonde, besloot hun vader Gökhan en zijn twee zussen naar een school in het centrum

te sturen, waar vooral Vlaamse kinderen schoolliepen. “Het waren twee andere werelden, en de ene was niet beter dan de andere. En ik werd elke ochtend van de ene naar de andere wereld gebracht. Een bewuste keuze, van mijn vader vooral, die – net zoals ik nu – het gevoel had dat het ons zou beperken in ons verdere leven als we in die welomlijnde hokjes zouden blijven steken. In de keuken klonk er naast Turkse muziek ook gospel, blues. Hij voelde die verbondenheid ook. Dat maakte de confrontatie met mensen die wél aan hokjesdenken deden natuurlijk des te meer confronterend. Want het is nu eenmaal eigen aan mensen dat ze je willen kunnen vatten, en dat ze nerveus of angstig worden als ze dat niet kunnen. Ik was een vreemde eend in de bijt. Maar toch welkom overall hoor.” Lachend: “Nog steeds trouwens.”

Ondanks zijn ontluikende creativiteit, besluiten Gökhan's ouders hem na het lager onderwijs toch in te schrijven in een strenge middelbare school, waar hij de richting Latijn moet volgen. Was dat niet vragen om problemen? “Dat verliep inderdaad nogal desastreus. Op mijn derde middelbaar was ik al twee keer blijven zitten. Ik kon niet aarden in dat vreselijk rigide systeem, al was ik slim genoeg.” De verlossing volgde toen hij auditie mocht doen in de kunstschool in Hasselt. Grinnikend: “Die verliep goed, en de leraars besloten het experiment aan te gaan. Met succes! Zij hebben me alle kansen gegeven. Vandaag nog hangen er krantenknipsels over mijn doen en laten in de school. Super toch?”

Met zijn middelbare diploma op zak, zette Gökhan koers richting Brussel, naar de RITCS School of Arts. Een allesbehalve evidente periode. “Sowieso al bevind je je dan op een kruispunt, maak je de evolutie van puber naar volwassene door. Bovendien moest ik financieel mijn plan trekken, en kreeg mijn vader een hersenverlamming. Ik heb er nederigheid en dankbaarheid geleerd, mijn

demonen bestreden én mijn krachten ontdekt.”

Fysiek was hij dan wel weg van Genk, zijn wijk en zijn mensen de rug toekeren zou hij nooit doen. Opnieuw gaat het over die verbondenheid. “De afstand bracht me ook weer dichterbij mijn roots. Ik maakte er ook anderen warm. Mijn manier om die verbinding te maken. Ik beloofde mezelf trouwens om na mijn studies terug te keren en wat ik geleerd had door te geven. Dat doe ik tot op vandaag. Onvoorwaardelijk geven en nemen zorgen voor balans in mijn leven.”

Als hij na zijn studies niet meteen aan een degelijke job – voor een interimjob als Sinterklaas of Kerstman bedankt hij vriendelijk omdat het hem een fout gevoel geeft om voor zo'n job betaald te worden – raakt, slaat de twijfel toe. Met twee onderscheidingen op zak was hij immers klaar voor de buitenwereld. Zijn verwachtingen waren hooggespannen. “Verwachting is verwarring, schreef dichtster Jotie 'T Hooft. Dat was er niet naast. Natuurlijk was het normaal dat niemand op me stond te wachten, maar dat bedacht ik pas achteraf. Terug naar Genk wilde ik nog niet, mijn verhaal in Brussel was nog niet af. Ik voelde me gedesoriënteerd. En net toen ik de knop had omgedraaid en stopte met twijfelen, lukte het wél.”

En of het lukte. Sinds eind 2015 lijkt iedereen de weg naar Gökhan Girginol te vinden. Het begon met een rol in de Vlaamse misdaadreeks *De Ridder* en de tragikomedie *Voor wat hoort wat*. Vervolgens kwam de film *Problemski Hotel*, naar een boek van Dimitri Verhulst, op zijn pad. Voor die rol werd hij genomineerd voor een Ensor in de categorie Beste Mannelijke Bijrol. En dan was er nog de sociaal-artistieke productie *Herzaman* voor het Genkse cultuurcentrum, een stuk over vijftig jaar migratie.

Voor zijn eerste, grote project in de Koninklijke Vlaamse Schouwburg (KVS) regisseerde hij *Robin Hassan Hood*, een bewerking van Robin Hood. Rode draad in zijn eigen voorstellingen? Opnieuw de wil om platgetreden paden te verlaten, en vooral niet in hokjes te denken. Hij laat je als toeschouwer proeven van al zijn ontgonnen terreinen. Ballet kan prima gekoppeld worden aan breakdance, hiphop aan mystieke klanken, gevestigde theatercoryfeeën aan mensen die nooit eerder op een podium stonden, een slum uit Nepal aan een achterbuurt van Brussel. Het podium is zijn ruimte om dimensies en werelden te scheppen, om discussies te voeren ook. Daarbij laat hij zich ook inspireren door elementen uit het theater van Brecht, Beckett en beeldend theater. “Maar alles vertrekt altijd vanuit authenticiteit.”

En dan was er natuurlijk nog *Spitsbroers*, een tv-serie over twee voetbalbroers. “Ik ben auditie gaan doen met een zware baard en snor”, lacht hij, “niet meteen geschikt voor de rol van een 18-19-jarig gastje. Maar ik voelde meteen een klik met het personage Ibi. Ik voelde dat ik het sterker zou kunnen maken. Heerlijk om een rol te kunnen spelen waarin ik ‘cités’ mag praten, die typische taal van mijn wijk.

Ik wilde er zeker over waken om hem niet als een cliché neer te zetten en mensen niet te kwetsen.” De rol gaf hem niet alleen erkenning bij de mensen uit het vak, maar ook daarbuiten. “Ook mijn ouders hebben door die rol beter begrepen waar ik mee bezig ben.”

Minder druk lijkt het orderboekje voorlopig niet te worden. “Tot en met midden december zijn er opnames voor het tweede seizoen van *Spitsbroers*. Daarna volgt het toneelstuk *Nachtelijk Symposium* van Eric De Volder uit 1994 dat door Mesut Arslan opnieuw wordt aangepakt voor de KVS.” Hij krijgt ook vijf jaar artistieke steun voor projecten van 0090-kunstenwerkplaats in Antwerpen en zal zijn eigen stichting Shikari oprichten, dat jager betekent. Daarmee wil hij zijn dromen najagen, zijn vele plannen én talenten stroomlijnen, bondgenootschappen helpen sluiten met de mensen met wie hij al zo vaak samenwerkte. “De ader van de groep vertrekt onmiskenbaar hier in Genk, maar waar hij zal uitkomen? Ik ben onlosmakelijk verbonden met deze stad.”

De moeder van alle miserie

'Nachtelijk symposium' door Mesut Arslan bij KVS ★★★★★

De Morgen

Do 20 Apr. 2017

Eric De Volder schilderde bij leven Vlaamse kleinburgerlijke ellende in de schrilste kleuren. 'Expressionistisch' schiet er als woord nog te kort voor. Zeven jaar na zijn dood toont Mesut Arslans regie van Nachtelijk symposium (1994) dat De Volders teksten ook zonder dat geweld nog staan als een huis.

In *Nachtelijk symposium* fantaseert een moeder met haar zonen een nacht lang, in een alcoholische roes, over de moord op de almachtige, afwezige vader. Het eindigt met een kater. Ook figuurlijk. De volgende dag blijkt de vader failliet. Hij laat het gezin berooid achter.

De bedompte lucht van kleinsteds Vlaanderen walmt uit de bladzijden op. De personages hebben nauwelijks woorden voor hun miserie. "Hoe is't? Goed, goed, goed, goed!" "Wat is't? Niks, niks, niks!" Met die drie keer niks houden ze het deksel op de beerput van hun frustraties. Alsof ze niet durven spreken, uit schrik voor de gevolgen.

De verleiding moet groot zijn om dit stuk in de stijl van De Volder te regisseren: vol overdrijving, vetting, kleurig, als een karikatuur van het echte leven. Regisseur Mesut Arslan doet het andersom. Hij abstraheert de plot tot het uiterste.

Tollen en gladiatoren

Dat begint al met het decor: een reusachtige houten kuip, als een arena. De rand ervan komt tot op borsthoogte van het

publiek dat er zich rond verzamelt. Het is een *objet trouvé*. Kunstenaar Lawrence Malstaf bedacht deze 'Tollenarena' in 2006 voor het Leuvense Artefact festival. Reuzentollen draaien rond in deze kuip, als gladiatoren in een onvoorspelbaar gevecht.

Die tollens zwermen ook hier weer rond, als lastige gedachten en knagende twijfels die de personages beletten om te bewegen, of ze zelfs levensgevaarlijk bedreigen. Daarom dragen alle spelers overalls met plastic beschermplaten. Enkel Bernard Van Eeghem, in een viervoudige rol als bediende, "bobonne", gerechtsdeurwaarder en vader draagt een pak. Hij is immers, in elke rol, de buitenstaander. De enige die zich enigszins gedraagt en buiten de strijd blijft.

Share

Zonder huiskameranekdotiek, in de bizarre context van een arena, komt het stuk ongemeen sterk binnen. Want ook de acteurs handelen als gladiatoren. Ze spelen spelletjes op leven en dood. Voortdurend spiedend naar een zwakte in het pantser van de ander om er genadeloos hun kleine, venijnige, eindeloos herhaalde woordjes in te planten. Ina Geerts, als moeder Adrienne, doet koosnaampjes voor haar zonen zelfs klinken als de ultieme kleinering. Een blik en een intonatie die doden. Zonder veel woorden. Want die maken kwetsbaar.

Zonder huiskameranekdotiek, in de bizarre context van een arena, komt het stuk ongemeen sterk binnen. Adrienne is in Geerts' vertolking niet langer een hysterisch stuk ongeluk waar je deernis voor voelt. Feilloos stuurt ze het spel

waarin de anderen elkaar afmatten tot zij de orde herstelt. Alsof ze het al eeuwen deed. Net als de rest van de cast: sarren en kwellen lijkt in hun diepste vezels te zitten.

Nachtelijk symposium van Mesut Arslan vertelt daardoor geen verhaal meer. Het stuk toont de mechaniek van een disfunctioneel gezin: hoe mensen, als de omstandigheden er hen toe dwingen, vastlopen in een genadeloze, uitzichtloze, eeuwige strijd. Een verhaal zo oud als de Mensheid zelf.

PIETER T'JONCK ■